

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Symmvla Caietani

Cajetan, Thomas

Antverpiae, 1575

Ludus dupliciter consideratur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41716

tristandi hominem contradicendo. Vel materialiter, hoc est absque huiusmodi intentione. Et utroque modo est peccatum: quia contra rectam rationem exigentem hominem debere conuertari delectabiliter ut decet. Et communiter est peccatum veniale, propter paruitatem nocuenti intenti seu subsequenti: nam huiusmodi tristitia minimum quid est. Si tamē intenderet aliquis confundere hominem, aut contempnibilem reddere per huiusmodi contradictiones, esset peccatum mortale propter notabile proximi nocuentum.

Litigans iudicialiter pro temporalibus quadrupliciter peccare potest.

Litigare in iudicio pro temporalibus rebus sibi iniuste dicitur, ut quotidie fit, peccatum est quadrupliciter. Primo ex irrationabili causa: puta si ex cupiditate seu auaritia aut pertinacia quadam vel opprimendi aut molestandi causa litigatur. Secundo, ex modo personali si contentione & quasi inimicè, non colloquendo &c. litigatur. Tertio, ex modo iudiciali: si fraudulenter, si peruerse producendo, probando prorogando, &c. litigatur. Quarto ex scandalo pusillorum, ut contingit quando frater contra fratrem, aut religiosi contra laicos grauatos filii & filias, seu aliàs indigentes, &c. quibus deberent donare, litigant. Deberent enim præpositi proponere capitulo, & cum capituli consilio blanda charitate aut donare, aut differre in pinguiorem fortunam (hæc enim est vera fides boni dispensatoris rerum Christi) & non scandalizare mundum litibus, quasi suffocando debitorem (redde quod debes) prætexu Ecclesiæ, quasi Christus non habeat unde aliunde cultores suos pascat.

Ludus dupliciter consideratur.

Ludere

Ludere ex duplici capite inuenitur peccatum, vel Lex generè ludi, vel ex circumstantiis. Ludus autem ex proprio genere peccatum est, qui consistit in actionibus turpibus vel iniustis. Et distinguitur in tria genera. Primum genus est, quum ludus assumit turpia verba vel facta. Et si quidem vel verba facta sunt peccata mortalia. Ludus est peccatum mortale: si autem verba vel facta sunt peccata venialia. Ludus quoque erit peccatum veniale. Secundum genus est, quum Ludus assumit nociua proximo: siue noceant in persona, siue infamia, siue in honore, &c. Et sic semper est peccatum mortale: quia nocere proximo est mortale peccatum, nisi propter imperfectionem actus excusetur. Esto tamen hic prudens interpret: quoniam moderata hastiludia & moderata gladiatoria, & similes exercitationes armorum quæ parum nocimenti periculo exponunt ob commune bonum militaris disciplinæ, quæ exercitatione comparatur, procuratur & fouetur, non comprehenduntur sub his damnatis ludis. Tertium genus est, quum in ludum assumitur sanctorum gesta, tanquam contemnantur, & in derisionem deducantur: hoc enim peccatum mortale est, iniuriam inferens non homini, sed Deo in sanctis aut sacris suis.

Ludus verò ex circumstantiis malus censetur ex septem. Primò, ex fine: vt si quis ita esset affectus ludendo, vt multum tempus consumeret in ludis, & hoc esset veniale: vel etiam non curaret de præceptis Dei vel Ecclesiæ propter ludum: quia hoc esset mortale. Secundò, ex persona: vt si dedecet personam talem ludere tali ludo: vt Prælatos, &c. Tertio, ex loco, vt si in Ecclesiâ luderetur: quod esset mortale quò ad ludos theatrales, & similes: veniale autem si sine rationabili causa quis ibi luderet ad scaccos. Quarto, ex tempore: vt si diebus festis nimis abstraheretur à diu-

nis propter ludum . Quintò ex qualitate: vt sit talis ludus (puta alearum) sit prohibitum. Hodie tamen solis clericis prohibiti quidam ludi videntur, vide in verbo, clericus. Laicis enim omnis ludus non secundū se malus licitus videtur, nisi vbi specialiter prohibitio seruari consuevit. Sextò ex modo, vt si fraudulenter ludatur. Septimò ex abusu, dum multi ludo, qui causa recreationis licitus & sanctus est, abutuntur, vt negotiatione ad lucrum: ita quod non ludunt propter delectationem principaliter & pecuniam interponunt quasi stimulum ad verè ludendum: sed ludunt principaliter propter lucrum. Et hoc semper est peccatum: quoniam est dare operam turpi lucro, si tamen nulla alia deformitas immisceatur, non est peccatum mortale.

Luxuria consideratur respectu venererum superfluitatum, quæ duplex esse potest.

Luxuria apud mortales peccatum generale est animi superfluitatibus vacantibus. Appropiate tamen usurpatur pro superfluitate in venereis. Et sic ponitur vnū inter septem vitia capit alia. Potest autē dupliciter superfluitas venereorū inueniri. Primò, secundum solas circumstantias: vt contingit inter coniuges. Et sic cōmuniter est venialis luxuria. Secundò, secundum ipsam speciem actus: vt contingit in fornicatione, stupro, adulterio, &c. & iis quæ ad hæc ordinantur. Et sic semper est mortale peccatū: vt de quolibet specie in suo loco patet.

Magister Scholarum tripliciter peccare potest.

Magistrorum peccata circa tria sunt, doctrinam, mores, & lucrū. Quantū ad doctrinā peccatur
primò